

Sygn. akt VII U 1659/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Teresa Ogrodnik

Protokolant st. sekr. sąd. Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2016 roku w Lublinie

sprawy W. K.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do renty rolniczej

na skutek odwołania W. K.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 28 lipca 2015 roku znak (...)

oddala odwołanie.

VII U 1659/15

UZASADNIENIE

Decyzją z 28.07.2015 r., (...), Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił W. K. prawa do renty rolniczej. W uzasadnieniu tej decyzji organ wskazał, że wnioskodawczyni co prawda została uznana za całkowicie niezdolną do pracy w gospodarstwie rolnym, jednak niezdolność ta powstała w 2002 roku, tj. przed objęciem wnioskodawczyni ubezpieczeniem emerytalno-rentowym rolników (co nastąpiło w (...) roku).

W. K. wniosła o zmianę tej decyzji poprzez przyznanie jej prawa do renty rolniczej. Zarzuciła organowi błędną wykładnię art. 21 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, twierdząc, że spełniła wszystkie przesłanki nabycia prawa do przedmiotowego świadczenia.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W. K. urodziła się (...) Ma wykształcenie podstawowe. Pracowała jako rolnik w gospodarstwie rolnym o powierzchni 3,18 ha przeliczeniowych, prowadzonym przez jej męża, a będącym ich współwłasnością. W skład gospodarstwa wchodzi uprawy zbóż, łąki, 1 krowa, ciągnik, obora, stodoła drewniana oraz dom murowany (k. 1 i v., 7-12, 13 akt rentowych).

Ubezpieczeniom społecznym rolników podlega od(...) r. (k. 3 akt rentowych).

W 2011 roku doznała wypadku przy pracy rolniczej (przy obrządki krowy), polegającego na wbiciu się w rękę drzazgi z drzwi obory. Z tego tytułu uzyskała jednorazowe odszkodowanie (k. 5-6, 30 akt odszkodowawczych).

W dniu 13.03.2015 r. wystąpiła wnioskiem o rentę rolniczą z ogólnego stanu zdrowia, powołując się na wysoką krótkowzroczność z niedowidzeniem obu oczu, leczonej ambulatoryjnie od 2002 roku (k. 14 akt rentowych). Lekarz rzeczoznawca Kasy uznał, że z tego powodu, właśnie od 2002 roku, ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy w gospodarstwie rolnym, okresowo, do kwietnia 2018 r. (k. 21-23 a. r.). Na podstawie tego orzeczenia została wydana decyzja odmowna z 13.05.2015 r., w uzasadnieniu której organ wskazał, że niezdolność do pracy powstała poza okresem ubezpieczenia (k. 29 a. r.). Ubezpieczona wniosła odwołanie (k. 30 a. r.), któremu organ nadał bieg jako sprzeciwowi od orzeczenia lekarza rzeczoznawcy, jednak komisja lekarska Kasy wskazała datę powstania niezdolności do pracy rolniczej w sposób identyczny, wydłużając jedynie okres tej niezdolności do lipca 2018 r. (k. 36-38 a. r.). Następnie została wydana zaskarżona decyzja.

Występującej u W. K. krótkowzroczności obu oczu towarzyszy niedowidzenie oraz zwyrodnienie siatkówki. Schorzenie to nie rokuje poprawy i przeciwskazany jest przy nim wysiłek fizyczny. Taki charakter i nasilenie opisywanej dysfunkcji wynika zarówno z aktualnego (występującego w okresie opiniowania przez organy orzecznictwa lekarskiego KRUS) stanu klinicznego, jak też z dokumentacji leczenia ambulatoryjnego, która datuje się od 2002 roku (opinia biegłego okulisty – kk. 13-14 a. s.).

Powołana opinia biegłego stanowi dostateczną podstawę dla dokonania oceny spornej przesłanki w postaci daty powstania u ubezpieczonej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Opinia ta zawiera wszelkie, niezbędne walory, jakie mogą podpadać pod ocenę sądu, a więc zawiera kompletne odniesienie do danych źródłowych (wynikających z dokumentacji lekarskiej oraz badania przedmiotowego i podmiotowego), a wysnute z tych danych wnioski są logiczne i przekonujące. Żadna ze stron nie zgłosiła do tej opinii zastrzeżeń.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z 20.12.1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015 r., poz. 704) renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres;
- 2) jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym;
- 3) całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie (w przypadku ubezpieczonej:) podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Bezspornie odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy w swoim gospodarstwie rolnym, tj. utraciła zdolność do osobistego wykonywania takiej pracy wskutek naruszenia sprawności organizmu (art. 21 ust. 5 cyt. ustawy). Zajmowała się bowiem pracami, wymagającymi wysiłku fizycznego (obrządek krowy), który jest wykluczony w przypadku występującej u niej dysfunkcji zdrowotnej.

Nie spełniła jednak pozostałych, kumulatywnych przesłanek nabycia prawa do przedmiotowego świadczenia.

Przede wszystkim wspomniana niezdolność powstała w 2002 roku, a więc poza okresem ochrony ubezpieczeniowej, jaką odwołująca została objęta

od (...) r. Na gruncie niekwestionowanych ustaleń biegłego brak podstaw do stwierdzenia, ażeby nasilenie występującej u niej dysfunkcji zdrowotnej uległo istotnej zmianie po objęciu ubezpieczeniem emerytalno-rentowym w KRUS. Nieprzerwanie od 2002 roku sprowadza całkowitą niezdolność do pracy rolniczej (nawet pomimo podejmowania przez ubezpieczoną prób takiej pracy w 2011 roku). Nie można też stwierdzić, ażeby to naruszenie

sprawności organizmu uległo istotnemu pogorszeniu (choćby w ramach już istniejącej niezdolności), które – o ile wystąpiłoby w okresie ochrony rentowej – również wypełniałoby przesłankę z art. 21 ust. 1 pkt 3) cyt. ustawy (por. np. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 11.03.2003 r., III AUa 162/03).

Ubezpieczona zresztą na takie pogorszenie się nie powoływała, ani też nie wskazała żadnych innych twierdzeń, czy zarzutów, przemawiających za wadliwością rozstrzygnięcia organu rentowego. Ograniczyła się do ogólnego zarzutu naruszenia art. 21 cyt. ustawy, lecz nie wiadomo, w czym takie naruszenie upatruje. Okoliczności niniejszej sprawy wprost przeczą ziszczeniu się powyższej przesłanki, związanej z datą powstania niezdolności do pracy, więc nie sposób doszukiwać się jakiegokolwiek innego sposobu zastosowania powołanego przepisu, jak tylko odmowa prawa do świadczenia na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3) a contrario cyt. ustawy. Zważyć przy tym należy, że przepisy prawa ubezpieczeń społecznych podlegają wykładni ścisłej. Nie znajduje w ich przypadku zastosowania wykładnia celowościowa, czy aksjologiczna

w opozycji do wykładni językowej, jeżeli ta ostatnia prowadzi do jednoznacznych rezultatów interpretacyjnych, a zatem nie można ich poddawać ani wykładni rozszerzającej, ani zwązającej, modyfikującej wyczerpująco i kazuistycznie określone przez ustawodawcę uprawnienia do świadczeń (por. uzasadnienia wyroków Sądu Najwyższego: z 13.06.2012 r., II UK 292/11, z 07.02.2012 r., I UK 276/11, czy też z 08.12.2005 r., I UK 104/05).

Jeszcze co do kwestii ewentualnego „istotnego pogorszenia stanu zdrowia” odwołującej w okresie ochrony rentowej, to na gruncie zgromadzonego materiału trudno nawet byłoby je badać. Chodzi wszak o fakt medyczny ujmowany wężej niż sama niezdolność do pracy, w dodatku rozpatrywany w odniesieniu do okresu, który w przypadku ubezpieczonej otwiera się w dniu (...) r., a im bardziej złożone i oddalone w czasie są okoliczności zdrowotne, z których strona wywodzi skutki prawne, tym bardziej szczegółowa i obszerna winna być przedłożona przez nią dokumentacja lekarska (por. np. uzasadnienia wyroków: Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 08.07.2011 r., III AUa 247/11; Sądu Najwyższego z 11.06.2013 r., II UK 389/12). Tymczasem dokumenty z leczenia, przedłożone przez W. K., nie pozwalają na prześledzenie zmian nasilenia jej dysfunkcji zdrowotnej we wspomnianym okresie.

Ponadto, biorąc pod uwagę przesłankę stażu ubezpieczeniowego (art. 21 ust. 1 pkt 1 cyt. ustawy), ubezpieczona mogłaby nabyć prawo do renty rolniczej, jeżeli jej całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstałaby najwcześniej w dniu (...) r. Samo objęcie odwołującej ochroną rentową nastąpiło bowiem w chwili, gdy miała ukończone 25 lat, a w tym wieku do nabycia przedmiotowego świadczenia, oprócz niezdolności do pracy, wymagany jest staż ubezpieczeniowy minimum 4 lat (art. 21 ust. 2 pkt 4 cyt. ustawy).

Z kolei w chwili nabycia takiego stażu (w dniu (...) r.) miała już ukończone 32 lata, w którym to wieku wymagany staż zwiększa się do lat 5

(art. 21 ust. 2 pkt 5 cyt. ustawy), a okres ten upłynął dla niej właśnie w dniu(...)r.

Mając powyższe na względzie, brak było podstaw do uwzględnienia odwołania, a tym samym do zmiany zaskarżonej decyzji, przez co odwołanie,

na podstawie powołanych przepisów oraz art. 47714 § 1 k.p.c., podlega oddaleniu, o czym orzeczono w wyroku.